

STIERNHIELM, GEORG

**Georgi Stiernhielmi ... Hercules, eller: En
sinnerik dicht, hwarvtinnan en vng person,
ståndande likasom i ett wägaskel eller
wägamöte, blifwer 1. af odygden Wällusten
lockad til at följa henne på the**

Stockholm
1727

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

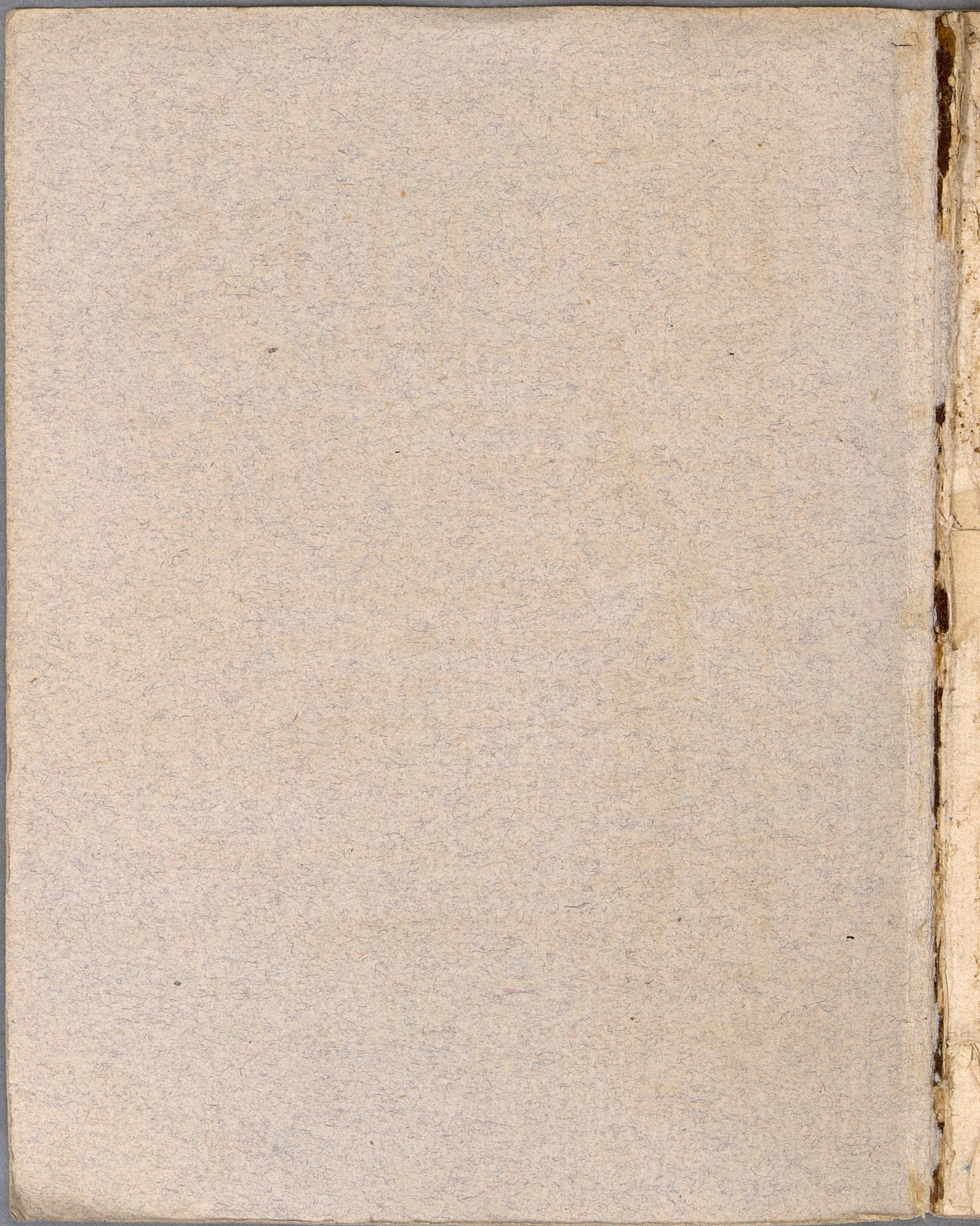
Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

STIERNHELM, G.
Hercules

Vitt. Jan.
(Pm)
1700-1829

Stalm
1727

GEORGI STIERNHIELMI,
S. R. M:tis Confil. Milit. & Coll. Anti-
quit. Directoris,

Sv. Saml.
Vittus,
(B)
1706-1829

HERCULES,

Eller:

En Dinnerik Dicht /

Swartinnan en Bng Person, ständande lika-
som i ett wägastel eller wägamöte, blifwer 1. af Dyg-
den Wällusten lockad til at följa henne på then Bre-
da, och för werlden, behageliga wägen, som stadnar i
förderfwet. 2. Af Dygden troligen warnad til at se sig
wälföre, och följa henne på then Smala wägen,
som ändteligen förer til heder och ähro.

Först sammanskrifwen af en Grek wid namn *XENOPHON*,
Sedan af en *Latinisk Poët SILIUS*:

Men sedermera widlyftigare utförd / och uti Heroisk
Vers på Swensko författad.

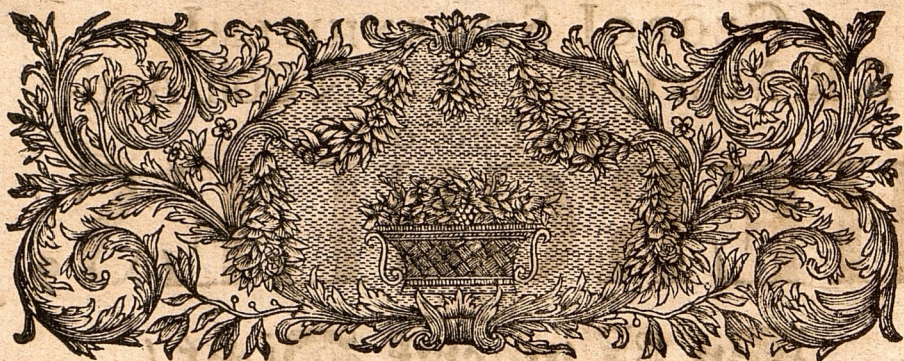
Allom i Gemen, samt i synnerhet then blom-
strande Bngdomen til esterrättelse och upbyg-
gelig nytto uti sitt lefwerne.

Beprydd med Ett wackert Bopparstycke.

*****

STOKCHOLM,

Tryckt och uplagd af JOH. LAUR. HORRN, Kongl. Antiquit.
Archiv. Bekr. 1727.

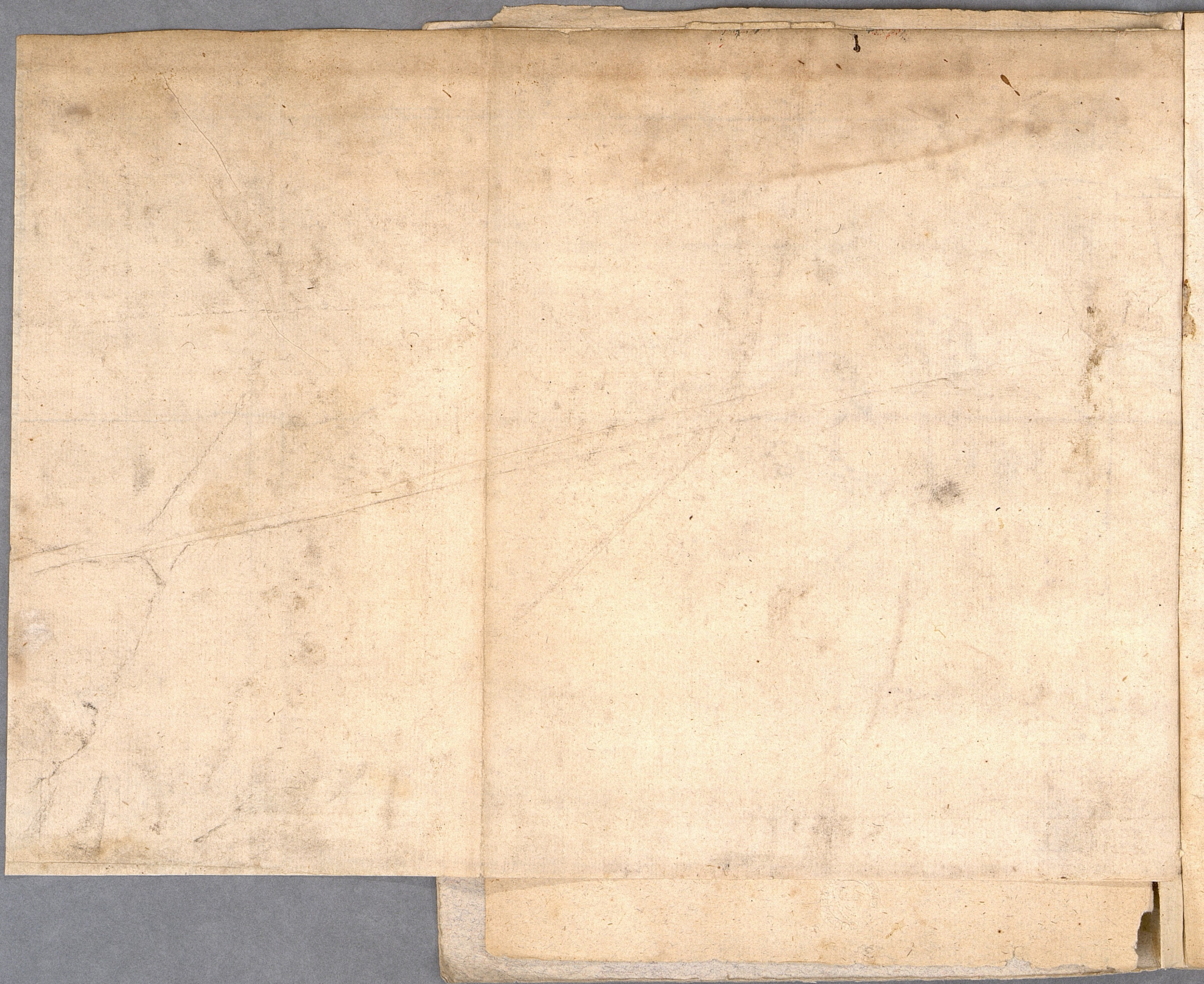

GEORGI STIERNHIELMI HERCULES.

HERCULES arla stod vp/en morgon/i första sin yngdom/
Fuller af ångst/ och twiik/ huru han sitt lefwerne börja
Skulle/ ther af han pris kunde winna/ med tiden/ och
åhra.
I thet han altså går vti tanckar/ och högste bekym-
ber ;

5. Trippar ett artigt/ Wis/ doch lätt af later / och anseend /
Til honom an ; blomerad i margfals-färgade kläder ;
Glimmand i pärlor och gull ; och gnistrand' i dyrbare stenar ;
Skön af anlete ; men (som syntes) sininkad och färgad ;
Som en drifwa snöhwit / med rosen-färgade kinner ;
10. Räck-ögd / dierf vtaf vpsyn ; af huld war hon fyllig och frodig
Gull-gähl-blänkiande här / bekrönt med roser i pärlor.
MSEA war hennes namm / widt dyrkad i werldenes åndar.
Thenna war intet allen ; Hon kom med tre sine döttrar /
Samt sin son / thera broder / här-an / i sådana lynde :
15. En war tröger å fot ; halfsofswande / gäspande / tung-lynt /
Dwulin i sin drägt / obörstad / och solkot i klådom ;
Doch war hon illa beprydd med en frans af swimmel och walmog.
Hon

Hon bar ett hyend' in=vnder en arm / och kort=spel i handen ;
 Korade kring hwar hon for / och klådde gemenliga fingren.
PAZZA war hennes namn / af moderen årnat i waggan. 20.

Andre war mor=lik / dristig / och kån / med mysande munne;
 Hwålfde sin plir=ögon om / med lekande lockande later ;
 Ehwar hon gick / drog hon å sig hvars man ögon och ålit ;
 Klådd war hon i fint skir ; at hon syntes hwart klådd / eller oflådd.
 Swan=hwitan hals / ther å spelande rings wis krusade lockar ; 25.
 Tittarne tittade fram utu floret / och half=bare bröstien.

Gilljand' i lönlige wis / och puffande / pyste til ålspoa.
 Hon had' ett eld=fyre på sin hand / stål / tunder / och flinta.
PAZZA war hennes egentlige namn / kär=ålskelig allom.
 Sålhynt af anlete war then yngst af thesse tre systrar: 30.

Ett öga gret; med thet andre tå log hon; snart war hon efterst /
 Snart war hon för=åt i tripp trap / snäller och dans=wig å fotom.
 Hon war klådd yppå Fransk / ther å alt war brokot och krokot ;
 Ringat / och slingat i kors; med franskar i lyckior / och nyckior /
 Pappat / och knappat i längd / och i bredd; med spitsar och litsor; 35.
 Rundt omkring / och i ring / a la mode, beslittrat / och splittrat.
 Hon bar opå sin hand ett seglande skepp / utan fyre.

PAZZA hon het; är mycket afhållen af måste war yngdom.
 Jämt henne / kom ther ock wåltande fram en stinner en sälle ;
 Fnyste och pyste så medan han gick / han rullade fot=lös / 40.
 Som ett marswin hår an; war brusande röder / och dropp=ögd;
 Han bar en krantz å sitt höfd / insetad i reswor med humble=
 Tuppör all om bewesd / bland frist dagg=drypande druswor ;
 Glas haden i sin hand / och brinnande lunta kring armen / 45.
 Samt ther in vnder en rulla tobak; och pipor i kransken.

Så kommen an / och thenne war Lärnona liflige broder /
AL heter han; är en lustig i lag / tid=fortelig Hanske.
 (NAPB war thenne gång inte ther hos / war ute pål wårkning)
 Thenne war **ALSTAS** följd / och pracht uti bunad / och hoffind. 50.
 Efter en åhrbödlig ögn=lat / handtyß / och wyrdliga knå=bugt /
 Börjar hon ett sött tal / på sätt / som följer / af ordom :

- HERCULES/ stålt af mod; af blod Hög-ädelar Herre/
 Hwad för en ångst/ och qwal / är then titt hierta betungar?
 Hwad för twifan är i tin hug? Beståda tin yngdoms =
65. Blomster / och åhr; tin färga / tin hy / tine blyfande kinder;
 Pröfwa tin ögons macht / tin oförliflige fågring /
 Allskad / och önstad utaf the wäniste Jungfrur i landet.
 Tag tine gåfwor i acht / medan åhren / och dagarne lida;
 Sätt tine krafter i bruk / förr än åldren / och grå-håren yppas.
60. Tånt; här är intebestånd i werlden; och alt är i loppet:
 Såsom en eld / en ström / ett glas / ett gräs / och en blomma;
 Brinner / och rinner / och skia / och grönskas / och blomstras / om aftons
 Men fins släkt / sild / bräckt / och torkat / och wisnat om morgon;
 Alltså menniskio = lif / som rök förswinner i wådret.
65. Hel i dag / och sund; friff / lustig / fager / och röder;
 Morgon är kaller i munn / stock-stelnad = styfwer / och döder.
 Döden molmar i mull / alt hwad här glimmar / och gläntsar;
 Döden kastar å kull / alt hwad här yppert / och högt är;
 Döden knofar i kras alt hwad här kraft har / och helt är;
70. Döden trampar i träck / alt hwad här sagert och fint är;
 Döden dwåler i dwalm / alt hwad här lefnat / och lif har;
 Döden rassar å wåg / alt hwad här achtas / och ålftas;
 Döden sielfwer är **NEE** / och gädr all ting til **ES-NEE**.
 Effter döden är ingen frögd. När anden är ute;
75. Hwar blifwer all wår lust? när ögat har intet at se mer;
 Ögat har intet lius; och drat har intet som höres;
 Hwar blifwer all wår lust? när kropp och siäl äre skilde.
 I thet mörke ewiga tyfsta!
 Så är i känslan ock ingen frögd / thet kroppen är ingen;
80. Hwad är ock lueht / och smak / thet hwarken är ång / eller anda?
 Ach! at ock ingen dröm är uti then ewige sömnen!
 Solen bergas / och hwar dag wanfkar hon liuset i mörker;
 Men kommer ypp / och mörnar igen / hwar morgon / å skiftes:
 Menniskio = lif icke så; när thet / en gång strider vnder;
85. Kommeret aldrig igen; men blir i thet ewiga mörka.

Thetta betänck; och lef/ så länge tu lefwer i werlden.
 Mig fölg; träd mig bi; på lust/ och frögdige dagar/
 Skal tig ei wara brist: Skön qwinfolck/ lustige bröder/
 Spel/ och sång/ gott win/ minck sång/ och kråslige retter/
 Dig skole wara beredd/ så natt/ som dag/ och all ögn=bleck. 90.

FRÖJA skal wara tig huld/ min alsom=kåraсте syster
FRÖJA theß öfwerwålde behårskar jorden/ och hafwet/
 Himmel/ och all Element; bland gudar/ och alla gudinnor/
 Aldst/ och then adlest hon är; als=lefwande moder/ och amma.
 Hon skal blifwa tin all-daga gäst/ och luffige bi-wist; 95.
PERAR/ och **LÖNE** ther hos/ med **SKAMZ**/ och all' artige
BUSAR.

Jämte the tre (sine täcklige tårnor/) nådegudinnor.
 Samt sielfs-wiljande blinde/ gull-wingade/ nakote/ snälle/
 Lille/ med pilar/ och blöf/ och boga bewåpnade skytten;
 Then hiert-bindande/ tvingande/ stingande/ wåldige kämpen; 100.
 Högmodes-dämpande/ sinne-beröfwande/ stridsame hielten/
HERKJED FRÖJAS Son; tin jagt skal thenne beställa.

Mera/ min **HERCULES**, hör; Jag har tre fridaste döttrar:
 Them tu här hos mig ser/ lif' i dygd; men af olika kynde.
LITTA/ och **KITTA**/ så hetathe två/ och **SLITTA** 105.
 then yngste;

Hiertans barn/ god/ och hyslige tårnor/ och åhrliche syster.
MAITA gör ingom men; är from/ och spaker i werkom;
MAITA gör inte rumor; far sachtliga fram; drifwer ingen;
KAITTA gör allom lust/ är fräck/ och kånner i åtburd.
KAITTA är wacker/ och waker/ och qwick vppå rolet/ i wåndning. 110.
SLAITTA far hit och dit; snart ler/ snart gråter af ingo;
 Lättlynt/ flater/ och frak/ och lägger alzinte på hierta.

These tre systerar tig til tiensf skole stundliga stånda.
 Hwad i titt hus och hos görs tarf/ skola the samme syster.
MAITA skal bädda tin sång; och **MAITA** skal söfwa tin åjon; 115:
KAITTA skal wäckia tig vpp; och **KAITTA** skal blåsa tig eld vpp.

FRIZJA skal vara tin id; och **FRIZJA** skal vara titt arbet;
FRIZJA skal flyttia tin ord; tina saker / och ärende drifwa.

Thefe med samt min son / Her **RUS** / thera sam-qweda broder /
 120. Tig til tienst skola stå / från morgon / alt in vti morgon.

RUS titt hemliga råd / skal måstra titt hof / och all vpwacht.

USRZED ymst med Her **RUS** / tin tid skola lämpliga korta;
 Sorg / och samvetes-agg fördrifwa med allra-hand ap-spel.

Bort med papper / och bleck; bort böker / Cirklar och pennor;

125. Skulle tu smitta tin hand / tin' adlige, mildt-hwite finger /
 Skulle the fläckias i bleck; huru wille tu Frustrugum wittia?

Grepe tu en vnder kinn / eller komme wid hals / eller handen;

Pfiuy! Skulle blifwa tin tack; hwad skulle full systrarne säja?

Sudle sig Skritwar' vti sitt bleck; låt Clerker och Dieknar

130. Möda sig i sin bok; lef Mätare Cirklar / och Cifror.

Tu är af ädlare blod; tin ätt thet skulle wandhra.

Men thet tiden tig blefwe lång / och skulle sig hända /
 Alt en otidig lust skulle binda tin hug til at läsa;

Så ware tig befalt then hårlige Lärare Naso,

135. I sin gilltare-konst; Amadis, Marcolfus, och andre /
 Som i gemen äro tryckte på Danst; Melusina.

Keyser Octavian, Finck Riddare / skön Magelona.

Samt then tröst-rike kärleks-lärdoms-fulle Diana,

Schäfer Amandus, kyst' Amaranth', Eromena, Chariclia,

140. Euriacus, Fiametta, Calisto, le Cento nouvelle,

Dblspegel / om han än är något! grof / och plump vti pufar /
 Jämte then tidfördriflige Claus / hör och sntte förachtas.

När tu nu kommer til högre förstånd / och wilst vti lärdom

Yppare blifw' än all' andre; så läs / och lägg vppå hierta /

145. La Macaronica di Coccaj, Rabelais, La Lucerna:

Picaro, samt Picara, La Pippa di Pietr' Aretino,

Samt then högt-stiliserad' Rhetorica delle Puttane;

Jämte hwad mer uti **FRIZJONES** ymnoge Bibliothec fins.

FRIZJAN är här vti lård; och kan tig mästertlig öfwa.

Eljes är ock en bok af fyra regerande Kungar;
 Ther i tu nogsam lust / och tröst / och mångahanda finner / 150.
 Til tin tids förderf (fördrif / jag ärnade säja)
 Ther i wi finne La bete, Triumf, Kus / Krympa / Manelle;
 Fårgan och Munta ther hos / Styr-wält / Karniffel / och Femfort / 155.
 Lypfen / Pittela pump / Traperel / och Primer / och Pikette.

Brådspele är ock en lust / i Tick-tact / och All-bowerie.
 Damen / och Fruenspel / vt och in / Förkehren / och Trisch
 Och hwad thy lika mer är / som tig tienar i öfning.
UZZU är här vt god; Hon kan tig lekarne lära. 160.

Diupe besinnande hiern-brott; höge Latinske fratsor!
 Sly som en orm; the willa titt hufwud / och kränkia tin hälla.
 Hwar-te studera? tu blir hwart Doctor, Prest / eller Abbot.

Äst tu tå lustin å Jagt; tarst aldrig dyrka Diana;
 Lyst' och sökia te skogs; fara / rann' / och gödra tig omak;
 Waga titt ynglige blod mot bidrnar / och farlige lejon: 165.

UZZU min yngdoms lust / min dotter / och ästlige lifsfrucht /
 Skal tig födra på jagt / som hiertat / och lifwe må lysta:
 Rådjur / och hinner / af huld / swan-hwit / och lene som vllen;

Ät söt-sucker = drypande-mun; röde-rosende läppar;
 Kärilige sästlige diur; fin-liuflige / foglige tårnor; 170.
 Hitlige / kitzlige / modige / frodige / kåte madusor:

Spate som dagggiande lamb; och wilde som hiortar i brunsten.
 Thest äro diuren / vppå them tu skalt öfwa tin mandom.

UZZU wet thera spår; och kan them artliga wängia: 175;
UZZU snar-fota skal tin garn vpställa / med låmpa.

Gillia kan han / och gödra med list; När **UZZU** begynner
 Blås' i sitt horn / och hundarna janka / tå skal tu med hiertans-
 Lust / och nöje få se huru diuren i garne bestärjas:

Här gåret an; Kön **UZZU** han faller / och späner / och skuter. 180.
 Öfning i wapn / och skast bemödar ryggen / och armar.

Fächt' och rånna må then som har förmycket af hällan.
 Snart är ett öga sin kos / om bällen springer å klingen;
 Snart är en hals afbräckt / om hästen snafwar / och störter.

Bort

- Bort med sådana lek/ ther ögon och hals står i wäda.
185. Doch med mätta så måste thet ske : tin häst lära tumbla
 Skjut' / och rånna te rings så mycke som ther yppå löper ;
 At tu må skyns war' af adelig ätt / och mer än en bonde.
 Dantza gidr ingom ondt : dants kan tin hälsa bewara :
 Dants en hälse-bot är ; dants lisar alt arbet och omak.
190. Ingen om aftonen är så trött ; han skulle ju dantza.
 Dants är en ådele konst / gör gunst hos fruer / och jungfrur.
 Wil tu då stormar och strid ? Min son skal föra baneret.
 Min son RUS / vti kannor och krus ; vti gruf-same bolkar /
 Tig skal öfwa med art / och drillan på wänster och höger :
195. Kommer i fält mot dig en flock af fuchtige bröder ;
 Tappert sätter han an / med sådan en iswer / och alswar /
 At han i lilla stund / skal fälla the modige hieltar /
 (Som rätt-nu stodo kått / och köne) som orar i golfwe.
 Komme ther ho som wil / han wet them möta med alswar.
200. Stå skole troliga bi / gode / gamle / wäl-öfswade kämpar /
 Fransman / Monsieur Avous ; och Wälste Signor, Vi-fo-brindis ;
 Och för all' andre förvt / then redlige Swenske / Gott-ähr-bror ;
 Jemte then aldrig otorflige Tysken ; Sauß du rein-aus Hans.
 Byßor och swärd är' här intet i bruk / för Slangor och Mörsar /
205. Morgonstiernor / fylte Granater och halfwe Canoner :
 Gå här i swang store Barkenneyre / bullar / och bolkar /
 Fylte på brädd ; diupe tumlar' / och humpar / och höge bocaler.
 Hugg / stic / slå / wari långt här ifrå ; (doch somlige blåssar
 Finnas ibland / som napt kunna låtat / och hafwa thet laget.)
210. Krut och lod är här intet i bruk : man sätter i ställe /
 Klart Renst win / Bacheracher / en Menker / och lufflige Necker.
 Rinkhauwer / Mostateller / af gudarna drickes / och älskas.
 Spanste ther-hos / Alkant / Blanck Bastard / och söte Canarier.
 Peterhimens / starck Frontiniac / och Fransk win / i nödfall.
215. Jämte Claret / Hypocras : och flerhanda lufflige drycker.
 Sedan är ock gott öl / som RUS skal bringa på banen :
 Brunswigs Mumma / Pofuell ; Barley / och Halbersta' Bryhan.
 Zerbst

Zerbst- och Rostocker Dhl/ Syns-Miöd / och Westgöta-Mölkta;
 Knisnal/ och Rumeledois; men bort med Ruckul/ och Rastrum.
 När nu blåses alarm/ och dundras i trummor/ och pukor: 220.
 Lösn är gifwen/ Holä; Runda-runda-dadinella;
 Sätter i bröstet tillika/ Gott-ähr-bror; och sauf du rein aus Hans.
 Högre Flygelen Commenderar Monsieur Avous: then
 Wänstr' in furia, swänger här an Colonel Vi-fo-brindis.
 Här gäller an/ halst/ helt; Sät an/ in floribus, hals auf: 225.
 Kork-mork-puff; in ein schluck/ one tuck/ one schmuck/ one bart-wisch.
 More Palatino, tre på=ra/ ne gutta superfit.
 Här sät an vti kors/ och i qvär; vppå rad/ och i runden/
 Här sätter an hvar vppå sin man/ här sturlas och stormas/
 Här är buller/ och här är gny/ här forlas/ och ållas. 230.
 Här mon Barkenmeyer herümmere gahn/ med de diupe/
 Half-mans höge bocaler; och Herre-drycks-hållande volkar.
 Artolleri bringes an/ krit-hwite Brabandisse pipor;
 Jämte thet allerstönste Berginske toback/ som i staden
 Fins; här är eld/ här är lunta/ gif fyr; lät=gnistra/ lät rökia. 235.
 Såsom i Nobis frog the nu sittia bland eld vti dimban.
 RUS går om-här/ han manar/ och trugar/ han hörter och yrker.
 In-til thes at striden är all. Af the modige kämpar
 Raglar här en; en staplar/ en stupar/ och falla the hop-wis.
 Wälter här en i bänck/ så ränner en hufvud i wäggen. 240.
 En ger op andan/ och alt; en somnar/ och kiffwar en annan;
 Annor gräter/ och ler then tridie; en sitter och qwäder.
 En plägar ålsfog/ och bannas en annan om alle siu tusend.
 Summan är thet: När alle getapt/ och spelet är vte;
 Prisen han är tå tin; tig hembärs seger och åhra. 245.
 Driek til dager är lius och sömnen rinner i ögon:
 När som solen hon är vti närmeste trappa til vpgängs/
 Lågg tin ögon ihop; tå kommer söteste sömnen/
 Sidr tig alsintet qwal; war altid lustig/ och sorg=fri:
 Aht icke fåfångt ros/ eller last/ för skam eller åhra/ 250.
 ÅHRÅ så wål som SKAM äre wind/ och namn utan ingiåld.
 Sidr hwad tig rinner i hug: ty tig och tin-lika Funkar/

- Skrifwen är ingen lag / för larwor löpa små gosar:
 Bönder och thylifka pact / man plågar sträckia med lagen.
255. Spinnelen i sin garn bestriktar spinkote myggor;
 Getinga snorra sig vt; och slippa the brummande brömsar.
 Sådan är almena lag: the fattige fasta / besnärjas;
 Stolte och store gå fri / och slippa the trozige Drottar.
 Nu min HERCULE kom; utan högre betänckande följ mig.
260. Vägen är jämn / och bred / bland rosor och liuflika liljor /
 Malliga rinner han hån / genom ångiar och fuchtige dälder /
 Skogen är lustig / och qwistarne full af qwittrande foglar.
 Alltidns fruchtbare trä / pomerancker / och Candiske druswor /
 Allstädes / här och ther wid vägen å bäckarne finnas /
265. Månge små menlöse diur / man ser ther spelande springa /
 Källor och lefwande watn / fördelt vti många små bäckiar /
 Ruffa så sachtliga fram / genom blanke små glittrande stenar /
 Then swale westwind surrar ibland / och rastar i löfwen /
 Spridand' en liufwelig lucht / af blommor och hälsosamur örter /
270. Susar i sachtan dån / vti skuggan / och lockar i sömnen.
 Allt är täckt hwad här dgat ser / och fötterne tråda /
 Kom / kom HERCULE, kom; utan högre betänckande / följ mig.
 HERCULES öfwertalt / som en yng och hitiger Herre /
 War vppå språng / steg til / och wille nu följa Fru LUSTA:
275. I thet en annan kom / i Frus hamn / menskelig ansedd /
 Doch icke menniska: men en trofast ädle gudinna /
 Hon war sedig vti sin gång / och wyrdig af anseend /
 Wigtig i later / full med alfwar / och ährlig af vpsyn /
 Brun vnder ögon och bränd af sol-skin / mager af hulde;
280. Renlig i drächt / snöhwit / af silfwer-blänckande klädnat /
 Slätt och rätt / och skär / på thet ährlige gamle meneret.
 Thenna lät vp sin munn / och talte med alfvarsam ordom:
 HERCULES ädel af ätt; til ära född och erkoren;
 Swart wil thetta? Se til; Stat stilla; gif acht och betänck tig.
285. West tu ock ho then är / then med tig snackar i löndom?
 Thenne thes pipa så söt tig flistrar / och lockar i drömar?
 Tag icke lätteliga råd af then tig icke bekänd är /

Thenna som för tig stod / then tu mentst vara gudinna;
 Är ifrå Stygia putt / hin stygges dotter och alster.
 Lusta ger hon sig namn; Fru Lasta med rätta mon beta. 290.
 Doch om laster och skam äro lust; om lust står i odygd;
 Billiga med alt fog / mon hon sig kalla Fru Lusta.
 Hwad gifwer hon för råd? Gud tröste then ther vppå liter:
 Hon; hon leder en wäg både jämn och bred utan omak /
 Gent rätt fram / i förderf; han glider all makelig vt-åt 295.
 Lutande; lätt til gängs; men bratt / och brattar' åt ändan /
 In til thes ther är intet mer håld: then refande måste /
 Ränn och rånna til thes han störter och stadnar i afgrund'n.
 Ther honom harm / jämt ånger och we / och åwarande jämmer /
 Samvetes-agg / och qwal / then odödlige matken / och elden 300.
 Möta med öpen gap / och anamma til ärwige plågor.
 Wakta / min wån / se til / si thenne blir änden å frögden /
 Som tig thenna så skönt afmålar / och bildar i sinnet!
 Nei / min son / icke så; til sålhet paradys ingen
 Nåkas i så måtto; sömn / och rus / och lekar / och löse / 305.
 Föra tig inte ther in: Men idkesamt arbet och omak /
 Nyktert lefwerne / lust til åhrlighet / alfware wisdom /
 Leda tig in vppå min' / thet är dygdenes stenige fot-spor /
 Min wäg han är vti förstone trång / bland stubbar / och stenar /
 Muddig och osåmn / diup / och bewert med tistlar / och törne; 310.
 Vår alt vppöre stidlt / mot wändlige klackar / och klyfter /
 Tills emot ändan: ther tig tröttan och klifwande / möte
SYNK / och **TRÖSE**; the råckia tig hand / the stödia / the lyfta /
 In til thes tin fot är fästad / och stadder å banen /
 Som sedan åfwen / och god / tig förer i salighet hallar. 315.
 Här blifwer omak och arbete lönt / tin möda bekrönes
 Med obegripelig hugnad och frögd / samt ewiga lisa /
 Oförwankliga nögd / och glädte titt hierta belysta;
 Tu tå finner i Högdene nåd / och tåckelig ynnest /
 Hos både qwinnor och män; tu fågnas och åhras af allom. 320.
FRÖJA med hennes son; them fly som paddor och ormar:
FRÖJA med hennes son / äro farlige / skadlige gäster:

- Piufliga tråda the til; men swika med ånger / och ymka /
 Hålsa / med mod / och blod / godz / penningar / heder och åbran /
 225. Ståla the sinom wård / och drifwan å lyfton vr husom.
 Armod / och hån och spott / ondt samwet och kränckliga plågor /
 Lemna the then / them hysen; och then / them främjar och ålstar;
 Så löna the! bort / bort / med sådana gäster vr huset;
USKJED sågs wara blott / och blind; doch snäll och hurtig;
 330. Piten af wårt; med bloß och pilar / och boga bewäpnad;
 Snar-fotad / och försedd med flychtige gyllende wingar;
 Sant året; Han är blott utaf blygd; fram-naken af åbra;
 Blind uti wett; men klof / och snäll uti lister / och argbet /
 Piten och lätt utaf dygd; en olyks-fogel af vphof /
 335. Låm honom wingarna; bräck hans boga; gör pilarna stumpa;
 Släck hans sackel / och eld / med arbet / och åhrligt vpsåt;
 Fly och fächt icke minder å rygg (som Tartarna sed är)
 Drif bort **WITTJA** / så trifs icke **KITTJA**; så swinner och
FLITTJA.
KUS kör här vt / med tunnel / och sus / och hans yrene salskap;
 340. Ly ther **KUS** håller hus ther dwåls icke wisdom och frode.
 Ingen dygd vprinner / och gror wid win / och i glasom /
 Wisdomen hafwer sin wist i thy torra: Så låna the gamle.
 Dagligt öfwerflöd uti mat / och i dryck höfwer ingom
 Wisan man: Förnuftenes anda thet dämpar / och qwåfwer.
 345. Win är en qwalm; ett moln uti druckne mans hwimlande hierna;
 Som then stjärra förnuftsens sol / så styggliga duncklar /
 Dunklar i tökn / i wahn-wett / i dårhet / och barnsliga fåhnsfo /
 Ei kåre si / huru täcker är **KUS** / när läpparn' / och ögonen drypa /
 Ther han wagglar här om / full-stinner han ståner / och stankar;
 350. Ther han sitter / ei wet / hwad han talar / wemar / och åhlas.
 Pigorna le ther i wrån / och drångiarna smystra på golfwet.
 Barnen gråtande löpa med rop / ô Möme / si busen!
 West tu hwad ånden han är? huru froßare lefwerne lyt-
 tas?

Såsom en ore bestörd til offer / han gödes å stalle /
 Rundelig in til thes / han prydd med franskar / och blomster / 355.
 Söres vti stor ståt / föregångande trummor och pipor /
 Til en fabelig ort / ther altar och eld honom bida /
 Ther liuter han sin död / af Slactare-klubba beddswad /
 Ther blifwer han dels bränd / dels kråsliga kokad och åten / 360.
 Dyrt måste han sin brådsl / sin ryckt / och hafra betala.
 Rätt vppå thy-lika wis / gäret an med swermare lefnat;
 Daglige rus / vti sus / banketerning och kråslige gästbod;
 Harpor och spel och dants / lättfärdige lekar och natt-gång
 Ett sinn / vti lika måtto / the dyrliga måste betalas;
 Klagan i gråt / med jämmer / och ach / blifwer ånden å lefen. 365.
 Thersöre / stat tu nykter / vppå tin wakt : tina tanckar /
 Anslag / och ord ; tine giärningar all tu grunda på Gudz bud.
 Gud han är åhrones Gud ; Gudz ansichte lysar of åhran.
 Åhran är dygdenes rot / och dygdenes grundwal är åhran.
 Tit mättar all Gudz Lag ; then of allom i sielfwe naturen 370.
 Fast inpråntat vti wår siål / och samwete lysar.
 Ur nu wår siål utan skål ? eller åre wi sånad och bestar ?
 Slåctie wi sielf wår eld / och dämpa thet andlige Ljuset /
 Thet som of Skaparen i wårt bröst / hafwer eldat och vptåndt /
 Til wår salighets lysn / och ledsn. Huru? wele wi sielfwe 375.
 Wånda wår ansicht ifrån Gudz ansicht / och sänk' of i mörkret ?
 Hwad blifwer af wår siål / then Gud of sielfwer har inblåst ?
 Ach ! then ådela siål ! then wi så förbarmliga störte !
 Hwad blifwer af wår hamn / och menniskio-namme wi förom ?
 Hwad blifwer af Gudz belåt / af Skaparen tryckt i wår hiertan ? 380.
 Nei / min HERCULE, nei ! then wågen han tåmer of intet.
 Dygdenes stig synes trång / och mörct / them latom och blindom :
 År doch en Här-stråt / then Gud sielfwer han lysar och leder.
 Hwar i består tå dygd ? medan dygden är siälens hålsa ?
 Dygd år at ålka sin Gud / Hans bud och stadgar at hålla ; 385.
 Dygd står i rättwisa / ther hwar och en sin rätt blifwer ågnat ;
 Ingen af ingo befvadd til lem / lif / ågn / eller åra ;
 Dygd lider intet wåld ; öfwer-åll hon styrer / och ågång ;

Lider ei arman man förtryckes af högmod / och orätt.

390. Dygd / är vtr äckta sin hand / til styrck them vssa betrycktom.
 Dygd står i fagert mod / gott lefwern / och ährbare seder /
 Nycterhet / och ren själ / vti tucht / och okränkliga kysshet.
 Dygd står i wett / och i plicht; huru / hwar / hwad / när / hurulunda :
 Hwarföre / hwart bör ske : ty dygd wil granlaga lämpas.
395. Dygd wägar intet på slump; doch slump / botas ofta med snille.
 Dygd söker råd; slyger inte förr än hon koxar / och hurar /
 Dygd flyr lögn; ther lögn kommer in / går dygden å døren.
 Lust-strek / stor språkeri / lame salbader / irrige hiern-hwärf /
 Thes äro skändlige fel; som bringa sin Herra på skammen.
400. Dygd med skämt sig täckelig gör / vti tid och i ställe:
 Tager och gier med hof / så mycke som ährone likar /
 Allt utan agg; utan lag wari långt bort galla / med galnu.
 Hof är i all ting bäst / plump stückenhet anstår en narr wäl.
 Dygd lider ingen spott / för nesa tå wäljer hon lif-lat.
405. Dygd står i manna-mods styrck / sig låter af ingo förfära;
 Motgång / sorg / fegd / watn- och elds nöd / dunder och döden /
 Ahtar hon allt för lek; hon winner / och segrar i döden.
 Ser tu min HERCULE, then gudomlige dygdenes höghet ?
 Dygd är en själens stätt / ther guld och penningar alle /
410. Ei måge liknas emot; är ädlar' än dyrbare stenar.
 Märck / min son; som dygd sig grundar å Gud / och i ähron.
 Så är ock ingen dygd / som icke beror vppå wisdom:
 Wett är dygdenes lius; och wisdom är dygdenes öga.
 Wett hörer arbete til; wins ei utan idkeligt omak.
415. Allt hwad träffligit är / hwad högt / och i kosliga wärde;
 Allt hwad prisligit är / hwad lof / och rosande wärdt är /
 Allt gifwer oss wår Gud / genom idkesamt arbet / och yrkan.
 Lärdom af idkan går; men wisdom aflas i lärdom.
 Lärdomen är ett frö; ther af wisdom gröder i hiertat.
420. Märck thet : Wisdoms fader och moder är' arbet / och lärdom.
 Far-lös / och mor-lös / tynes han af; och tränar i wan-rykt.
 Sjålen i allom är enahand' art / vtaf himmelisk ädli:
 Skilnaden är; at then ene / som glömd / blir liggjand' i stoffet.

Ther then andre tags vpp; hon waffas/ hon stires och krattjas/
 Glättas/ och igras allrahand prydlige form' och figurer/ 425.
 Sådän är skildnan vppå then siäl/ som är lård/ emot olård.
 Siälen i menniskio kropp som en eld förborgad i flinto;
 Finner hon ei sitt stål; så gnistrar hon aldrig i blysnig.
 Rättkarla/ torpare/ träler/ och almena pack bruke siälen/
 Int' ann' i ställe för salt; at kroppen han icke må rottna. 430.
 Siälen är hvars mans ägnd; men blind och bunden i mörker/
 Wisdom är siälens sol/ som tdknen skingrar och dimban/
 At hon skynliga se kan hwad henne tienar och höfwer.
 Hst tu ei lård; tro tu inte/ tu west hwad rätt eller orätt/
 Gott eller ondt är i sanning/ ell' eljes i skynliga mätto; 435.
 Profwen är konstrik; skyns oft flård vti glimmande gull=glantz.
 Wil tu nu seja min *HERCULE*; mången är lård: men en åsna/
 Toket i alt thet han talar/ och gör/ en tylper i gästbod:
 Doch är han lård. *Nei/ HERCULE, nei; En sådan är olård.*
 Fast honom flödde latin öfwer öronen ned vppå skägget. 440.
 Then sine seder/ och ord; sine lyfter/ och ansödde sinne/
 Inte wet håll' vti tøm; styra/ fogligen hyffa/ regera.
 Han är en olård man: ware *Doctor*, ell' hete *Magister*.
 An året ett/ som märkligt är: Om an allhanda lärdom/
 Allsköns dygder/ och himlif wett titt hierta bekröna; 445.
 Och then ädele mildhet allen hon fattas i kronan;
 Så är' all' öfriga dygder af intet lius/ utan anseend.
 Jag sad' i förstone/ Gud är dygdens grundwal/ och vphof.
 Nu/ hwad är Gud? Gud är god/ och sielfwe godhetens ursprung.
 Ther icke röns någe gott; ther är ingen Gud/ eller ähra. 450.
 Dygd utan dadlige mildhet/ en dunst är; en målning i watne;
 Skugg' utan kropp; en fyllning af wind; ett hliom/ och ett nordblys.
 Födder är ingen man för sin skull allen hit i werlden/
 För sin omätlige lust/ eller all-stund-torstige swalg skul/
 Fätt hafwer ingen lif. Ty såsom plantor och örter/ 455.
 Fänat/ och fogel/ och diur i skogen/ och fiskar i watnet/
 Alle til menniskio-tienst äro skapad' / och ärnad' af Herran;

- Så är ock mannenom man / til froma / then ene / then androm /
 Ordnat af Gud; förhyn; then lägre skal tierna then högre:
460. Torstiger aflä brödd af rikom / med tienster och slögder;
 Store befrämje the små / then högre skal hielpa then lägre:
 Thersföre lef ock tu så / at andre må prisä sig sälle /
 Af tina mildhets frucht: war allom nyttig i werlden.
- Tänck ock / HERCULE, på tin ätt / och adelig härkomst.¹
465. Mängen af ned-trädd rot / och oachtande fnöskote stubbar /
 Spriter här vt / stiuter vpp / får löf / och kommer i blommas;
 Mängen af fattigt blod / vtkommen vr taf-lösa kåtor /
 Stiger alt op ät / och op / genom dygd och berömlige dater /
 Til thet yppersta mål / vt af heder / och adelig höghet:
470. Sins theremot ock then / som högt op i rike palatser /
 Boren i silkes säng / af Gud wälsignad i waggan /
 Stärran af heden-hös / wet leda sin adel och ahner;
 Men thet klagligt är / så nyttiar sin adel och ahner /
 At han i ställe för ros / för pris / för heder och ähra /
475. Gagnar sig hän / och spott / och alsom-största wahu-ähra.¹
 Lidet af ingen man; men af alle begabbas och hatas /
 Allom en öfwerlast / och jorden en afrapt börda.
 Tack så du / min Son: tin plicht tu tager ä wahra /
 Wetandes at en man sine Fädgars titlar och ahner /
480. Häller i wärdigt pris / och i ing hand mätto besläckiar /
 Inte bendgd med thet / at the hafwa bracht tig i liuset /
 Utan at tu samme lius / med titt lius widgar och ökar.
 Säsom en lampa sin eld förkofrar och lyser i mörkre /
 Allt medan hon sin spädsl och näring niuter af oljo;
485. Så wil ock adels ständ med öfning af adlige dygder /
 Hällas vti sin glanz: Tryter här af dygdenes oljo;
 Släckt blifwer Adels-glanz; och lampan hon tynes i mörker.
 Snöd är en Adelman / then sielf sine dygder ei adla /
 Snöd är en Adelman / then mors gwedet adlar allena.
490. Sidst tu wille betrachta then aldrig-hwilande tiden.
 Ungdomens ähr vti brunst rasa fort / som en ilande hwirfwel /
 Aldren i miugg / omärckt / tacht-smilande / smyger i ställe.

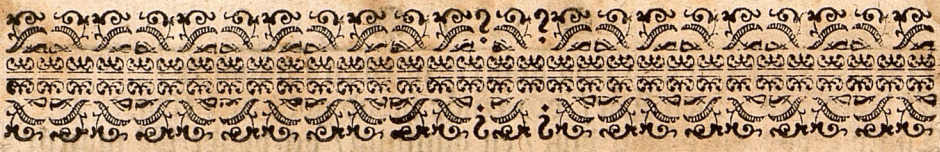
Hvarföre gif god acht opå glaset / at tiden i hwinstu /
 Ei löper hän : men Lär / och Gör hwad godt är i tida.
 Tänck hwad ett osungt diur / en gammal / och dygde-lös man är. 495.

Älderen har sin wanck; när stöd / och stolparna bugna /
 Gafarna luta fram-ut / och wäggarna slå sig i rämnor /
 Taket gistnar i dropp / och huset begynner at braka; |
 Dwarren har ingen gång / eller gny / och fensterne mörkta: 500.
 Malört ytur hwar knut / döfwe näslor i springiorne wåra;
 Hanan å gyllende brand' / springer inte mer om / lokar halsen /
 Lyder alzingen wind; men henger / och hotar at falla;
 Harpan hon är förstånd; lyder intet; strängiarne snarra.
 Så är i samma palats slätt lust mer; frögden är ute;
 Gästebod / harpor / och dants hörer op; både tiensshion / och hus=
 bond'n 505.

Tänckia sig om / huru the mä huset / och herberge rymma :
 Sädan är menniskio-kropp; när äldren kommer / och ähren
 Krökia tin hals och rygg; både händer / och hufwudet darra /
 Knän blifwa styf / tin fot han waglar / och måst tu på sidston 510.
 Trefotad hielpa tig hän / som barnen i början / å syra;
 Winter-blommor opå tin kinn / som saft-löse plantor /
 Gro / och gråna med hast : och hösten i hufwudet byser;
 Hären flyta tig af / som wisnade löf utaf aspen /
 Skallen snöd blicker ut / ther nu spela krusade lockar;
 Tänderne fall / och sablna ther hän / the qwarlesde stumpar / 515.
 Winn inte mala sin måld; men målet the märkliga stympa;
 Drone döfna sin kos / och hörslen hon tappar / och tyner /
 Ögonon dunkia sin kos / och synen molnar i mörkre;
 Krafter och alt fiker hän / och döden likar vr ögon:
 Wett / och sinne gå bort; fördrwålmas i dwas / och i glömsko; 520.
 Döden är yttersta målet / i thy wi samkas / och ändas.

FINIS.

Swerskrifter.

Oppå Ustrild / som står / och slipar sine Pilar.

Slipstenen intet står; men skärper pilar / och yrer:
Samma natur min käresta bär; Hon skärper / och hwäsker
Ålsfogen i mitt bröst; men sielf är hon stumpar' ån hwät-
sten.

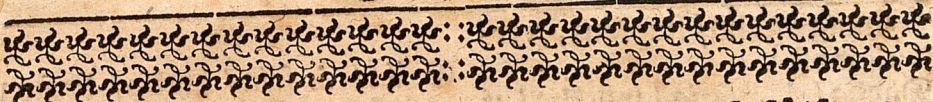
Mitt stolt' hierta tå gör hon wekt / och sårar i Ålsfog:
Sielfwer osargad / och hel / ei nånsin är hårdare flinta.
Sielf är hon is / och snö; men mig är hon hetar' ån elden.
Kall är hon af sig sielf; men mig hon bräder i Ålsfog.
Allt hwad hon yrker och gör / hon sielf hwart känner / ell' af-wet:
Mild är hon / och spisar ut thet hon sielf hwart äger / ell' ätte.

Oppå en Spinnel / som wirkar sin Dwärgs-nät.

Spinneleu af sin kropp är liten; och ingen af anseend;
Heter / och är en dwärg; men fuller af artiga snille:
Thylika / mager man är slått af skapnad / och anseend;
Men doch fuller af wett / och ålsköns tarflige funder.
Konst / mod / wett binds ei til härkomst / stånd / eller anseend.

På Månan / som en Hund skäller oppå.

Månan i tysthet går sin gång / och achtar ei hund-glafs:
Så gör en last-lös man / som åhrliga lefwer i stillo;
Ler åt gabbara-glånk; och klaffara-tungo förachtar.

Ut = tydning vppå någre gamle och sålsynt
brukade ord efter ABCD.

A.
Ala / thet är / bittida /
 oc Särila / sent / Ar-la-
 regu och särila-regn / thet är /
 morgon-regn / och Afton-regn.
 Afler / thet är foster. ab ala / i : sö-
 da.
 Af-rapi / i. e. affkray.
 Afrild / i. e. Amor, Cupido, fi-
 lius Veneris, sammansatt af
 Aft / thet är / kärlet / och ild /
 eller eld / Ignis, q. Kärleks-
 eld.
 ålit / i. åseende. Lita / är egent-
 ligen se opå en ting. å-lita /
 se opå.
 Åtburd / gestus, Gall. Compor-
 tement, å bära sig wål / eller
 illa åt. gerere se bene vel male.
 Ång / vapor, halitus, spiritus.
 Ålla / tumultuari.
 Ågång / i. e. Invasio violenta.
 Ådli / i : Natur / egentligit wå-
 sende.
 Ågn / possessio, ab åga / possi-
 dere.

B.
 Brådsf / kallas en warm sorpa /
 som man gifwer bostapen /
 om vinteren.
 Bunad / i. e. apparatus, ornatus,
 klåde-dräckt / och skrud / pry-
 na. hinc wägge-bonad / or-
 natus parietum, Picturæ, Ta-
 petia, hinc Bonet / i. e. hufwud-
 bonad. Ornamentum Capitis,
 Pileus.
 Brand / åro specharne på hus-
 gaslarna / flög-stånger.

D.
 Dwåler i dwalm / i. e. lägger i
 dwala. Dwala / och dwalm /
 är ett medel emellan lifwet
 och döden / ther menniskian lig-
 ger såsom i en diup sömn / utan
 känsla / och sinn-lös. men här
 förstås ther med / sielfwa döden.
 Dwålnar / verb. å nomine
 dwalm idem quod dwala i.
 Döfwa och döfwa.
 Dwas / aliter döf / stupor, amen-
 tia, delirium.
 Dwasig / dösig / insensatus, vr-
 sinn-

sinnig / galin / stupidus, vertiginosus.

Dadlig / .i. giörlig / wyrlig / af
Dad / Dat / .i. gierning / Man-
dat. .i. Manlig gierning : å
Doen / giöra.

Dwäljas / morari. förbida.

Drifwa / förstås / Snöd-drifwa.

Drotte / .i. Herre / Regent. Drott-
ning / fæminin.

E.

Eld-fyre / Ignarium, å fyra wy
elden / .i. accendere Ignem.
Fyr etiam Svethice est Ignis.
Minus igitur rectum eld-före.

F.

Fähnsö / fantasteri. Fähne .i.
fantast.

Flater / nanus, infulsus, inficetus.

Fraker / Probus, sine bile.

Fräck / ferox, wild / lön / dristig.

Flyttia tin ord / .i. föra.

Fädgar / .i. Majores, Förfäder.

Frode / Frodelek / Prudentia, Sci-
entia. Boffrode / Doctrina.

Frdia / Venus, Allfogs-gudin-
na / å Frö / semen: aliter Frigga.

Fridaste mö / Pulcherrima Pu-
ella.

Flock / .i. Turba, Gall. Troup-
pe. En stara folck.

Fylning af wind / .i. complemen-
ter, thet är / Ord utan wärk.

Fiska .i. förswinna.

G.

Gilla / .i. fria / hysla / drifwa
ålskog. Giliare-konst. Ars
Amandi.

Galnu / .i. galnskap.

Glätta / lævigare, giöra slätt
och glatt.

H.

Hall / Hallar / Aula, Ballat.
Hof / Slott.

Huimiska / aliter Heimsku / .i.
vanitas, säfängia.

Hliom / är ett dumt ljud eller dån /
som höres hlioma efter åt / se-
dan en flocka hafwer slagit.

Hörta / .i. driwa opå / hortari,
Ital. Vrtare.

Heden-hös / thet är ifrån then ti-
den som Heden-domen war i
Sverige / Hös / är egentlig
husrud / och betyder här / wy-
hof och begynnelse.

Hura / .i. tänckia sig om / ab Hug/
animus.

Hysfa / .i. moderari verb. å
Nom :

Hof / Modus in rebus & Deco-
rum. Inde Höfwa / decere,
convenire, Höfwiß / Deco-
rus.

I.

Id / Labor, assiduitas, Id-
ka / diligenter laborare, Id-
ken /

ten / diligens, Idkna / diligentia, flit.

Ingiäld / .i. Ränta / Inkomst.

K.

Kåte. Casa, Kysse / bonde-hus.

Kåt-karl en Huskarl / Inhysses-karl / Torpare.

Kora / .i. se sig om.

Kynde / .i. Natur / art / Indoles.

L.

Lät / Later / Gestus, vultus, species, Ögn-lat / obtutus, gestus oculorum. Gall. mine.

Lynde / .i. mätta / hinc, sä-lunda / marg-lunda etc. hinc

Lynt / then som sä eller sä är wulin. God-lynt / qui bono est vultu, Glad-lynt / læto vultu. Tung-lynt / specie desidiosus, somniculosus.

Lycktor och Nycktor. Laquei, fibulæ, in laqueos connodatæ chordulæ, à Luka & Nyckia / claudere, Includere, infibulare, hinc Lyckel & Nyckel, clavis utrumque.

Låmma / .i. förlåma / bryta lemmarna vr led. luxare, Mutilare.

Lystar / cupiditates, affectus.

Larwor .i. spöke / busen.

Lystra / lustrare fylvas, Lystra är egentligen / grånligen höra til / i stillhet.

Liuter han sin dödd / .i. vndfär / eller tager.

Lif-lat / amissio vitæ, låta sitt lif / amittere vitam.

Loka / Lokar halsen / .i. hängia slatt.

M.

Molmar i mull / af mull Pulvis, Kommer / Mullna / Molna / nigrescere, svartna / caligare, obnubilari, hinc moln / Nubes. sådan kommer ock Molna activ. Råta och bråta i pulwer / och til swarta mull. Germ. Zermalmen / sönder-krofsa.

Mätta / verb. .i. lyffta / collimare, collineare.

Möme .i. mamma / mor.

N.

Nåde-gudinnor. Charites, Gratiæ, Täcklighets gifswande gudinnor.

Nord-blis / Chalmata, är thet eldsken som synes swåfwannde af och til på himmelen om wintertid / förstås här; Eldsken / eller något som synes wara / och är doch i sig sielst / intet.

O.

Öfwer-åll / thet är / öfwer-wäld.

Q.

Qwed/ Uterus maternus, Sam-
qweda bröder/ Fratres uterini.

S.

Salbader / .i. orimlig tal.

Skast / .i. Telum missile, kast-
spiut / hinc Germ. Schave-
line / javeline, glawen.

Swimmel / är ett slags wild-
hafra / then som dricker af thet
öl / som theraf är brygt / eller
äter i bröd / faller i en diup /
långwarande sömn / kallas af
Swima / falla i wahnmacht.

Walmog-frö / gör ock sömnig/
och duswin.

Skyuia / .i. discernere, förstå.

Slump / Casus, Fortuna,

Snille / Industria, Sapientia,
Snällhet.

Snöd / blott / Naken / nudus.

Slögd / .i. wärc som görs med
handen / manufactura.

Sturta / tumultuari.

Smysstra / .i. le i miugg.

T.

Täma / aliter Säma / Island. Sö-
ma. Germ. Ziemer / decere,

convenire; hinc Tämlig/
mediocris.

Tärna / Ger. Dirne / ancilla, tienst-
piga.

Trippa / .i. half-springande gå /
yti kort asknappade trån / thet
är / tråd / eller steg : är i skol-
skap med ordet trawa / och
verbo Latino tripudio.

Tripp - Trapp / kan en sådan
gång-dans kallas / Tripudiū.

Tappar / .i. tager af / minskas.

Tyner och Tynes / .i. förtwinas/
blifwer til intet. Tråna / idem.

Tryta / fattas.

W.

Wagla / vacillare, wäga på ym-
sa sidor och wilja falla.

Wema / .i. ähla / tepa / tala få-
fängta.

Wän / .i. täck / älsklig. Wänista
mö / amabilis puella.

Wittia / visitare.

Wängia / indagine includere.
beringa diuret.

X.

Yrkia / Urgere.

GEORG STIERNHIELMS

Hälse-Pris.

Hörste Hälisa / du all Gudhet högsta goda;
 Vår sällhet thron; och all vår wålfärd; enda borg.
 Wål är then man / som tu bor hos / och kan thet froda:
 Han lefwer glad i dagelig frögd / förvtan sorg.

Om en är rik af sølf och gull / och dyre kattar /
 Och råder slätt / och borgar / bygger stora hus;

Och hålsan får en wanck / en frampa honom fattar;
 Swar blifwer då hans lyckos lopp? i stoft och grus.

Ja om tu wor' en Kung / af Majestet / och wålde /
 En Hielt i frig / och frid / regerand' sold och lan' /

Tin Majestet / tin macht / tin pracht mond' intet gälle
 I samma öga-blick / hålsan wifer från tin hand.

Ästu och karst / och yng / af leder skön och säger;
 Behaglig allom / tåck / och åstfad af hwar man;

Tin hy / tin gunst förfalnar; tu blir led och mager /
 Så snart en pust; en bister wind tig stöter an.

Ästu lehämdig / stark / och kåt / lärd och förståndig /
 Och therför' snäll / och dogse til all ting / och wårk;

Slår hålsan fel; en matt ästu; en själ eländig;
 Tin snille til förtret tig länder / och förderf.

Man täncke! ja / thet finner hwar wid sig / hwad nöjse
 Man hafwa kan af all sin dygd / sin kraft / sitt ståt /

Når all vår hugnad / tröst / och mod / vår lust / och löjse
 Förwanstas i en ångslig pust / i sorg och gråt?

Når heta / torst / och frost / med skälwa börja bryta;
 Når swindel / swim / och gicht / med frampa / krumm / och sting

Begynna nalkas Hälseborg / all hielp wil trensa;
 Swar tager in sin post / belägr' of rundt omkring

Och löpa fidst til storm; fall' an på alle sider;
 Här stanckas / anckas / krijas och / och ai! ö we!

O wårk / och we! min hand! min fot! mitt hierta swider!
 Swar blifwer då wårt prång / vår macht / och Majeste?

Vår säle-tröst / then röd' och blancke Riste-guden?
 Then Judske Mammon? op / och hielp! ty nu är tid.

Men si / och märck! här är all hielp och tröst förbuden.
 Hos Gud allena står vår hielp: Gud war of blid!

Hexamet.

Hålsan är Alt. Alt / Alt är alskinte / thet intet är hålsan;
 Kongliga wåld / macht / pracht / guld / wett / är alskinte mot hålsan /
 Rikedom / yngdoms lust / konst / qunst / äre wancklige gåswor /
 Kommande / gångande / som en wind; tacknemlige / linfwe /
 Doch ei länger än hålsan är hos: wifer hon / fare wål frögd.
 Hålsan allen är i hwilko berör vår werldylige sällhet.
 Hålsa til lif och själ / gifwe Gud / vår ewige hålsa.

At fylla bladet /

Följa några Öfwerkrifter
 Af
SAMUEL COLUMBI.

* * * * *

1. Öfwer två som i dryckesmål
 Disputerade om GUD.

Dripligt gripa 'ti en hiern' af ett qwarter /
 Thet hörer mera til / än sup och sättia ner.

2. Öfwer en Girig / och en Fattig.

Men girig fattig är / ty honom mycket fattas /
 Men fattig man förnögd / han billigt skattis skattas.

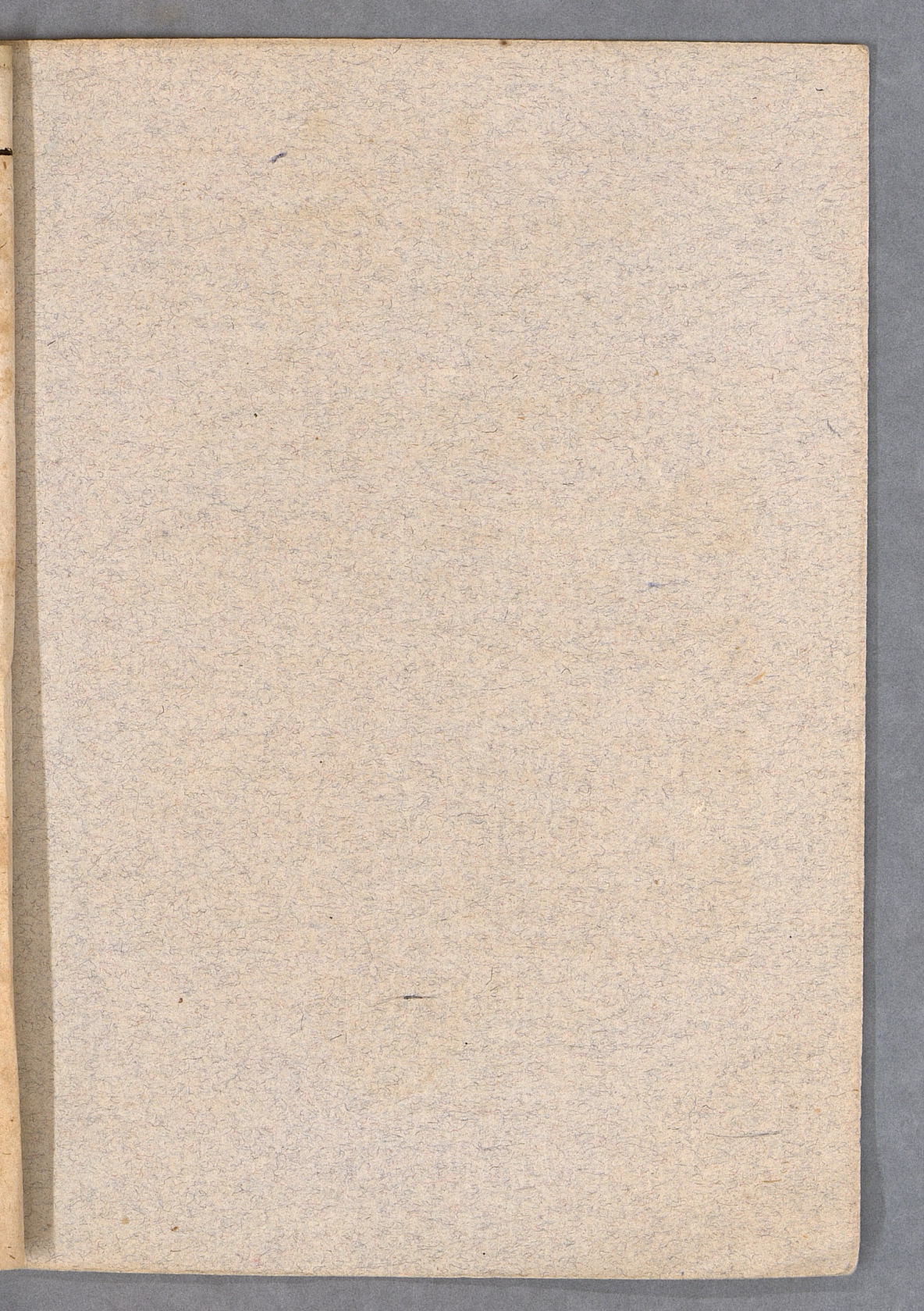
3. Man och Hustru / etc.

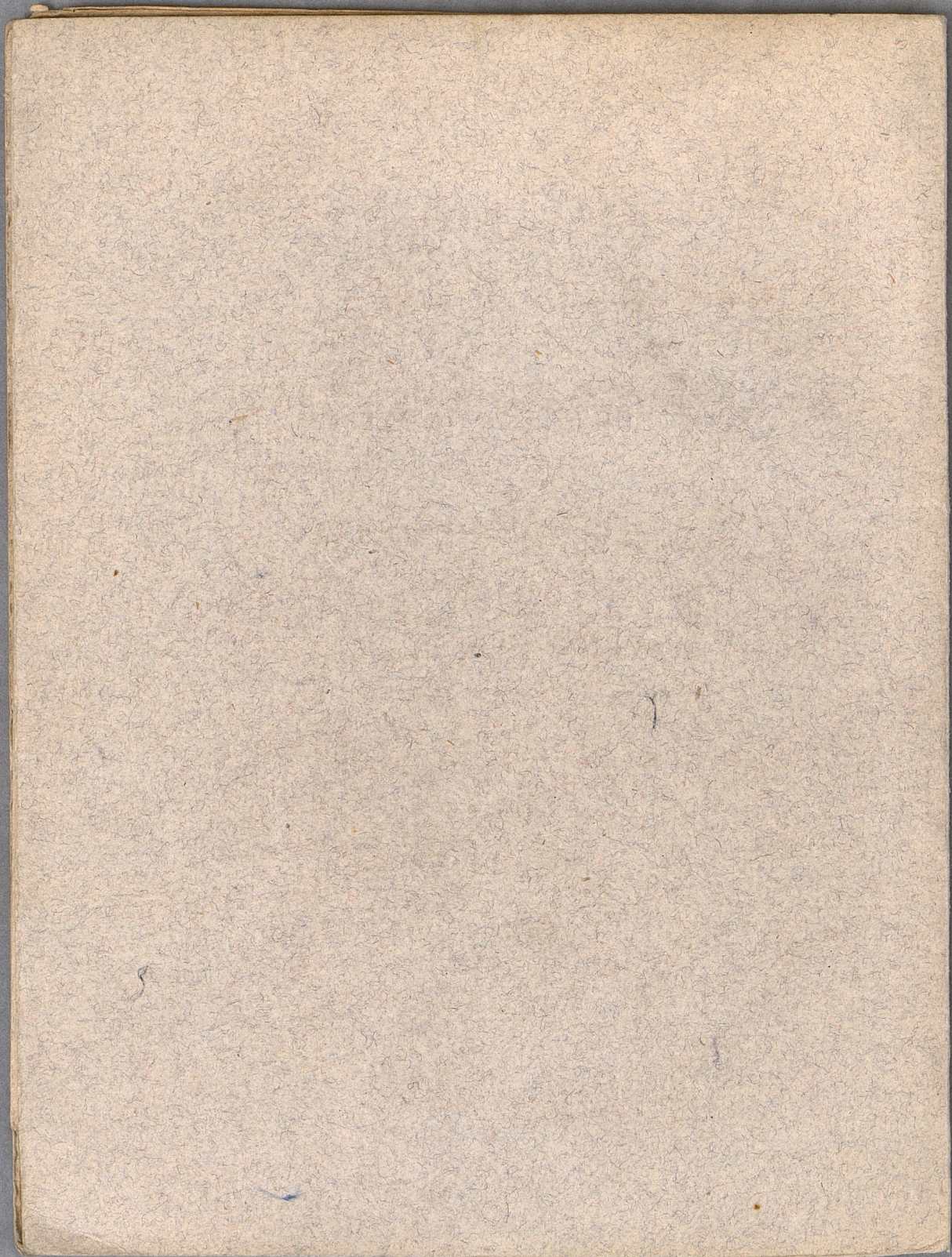
Man och Fru är' ett / thet tros / förvtan tå /
 När the sin = mellan slås / tå känns the äro två.

4. Qvinnan bygd af Sidorefvet.

Som Moses öf' förtäll / af Adams sidoref /
 När Gud thet särstils tog / then första qvinnan blef:
 Ei vnder at ännu til manfolck qwinfolck långtar /
 Swad förra sammansatt / thet åter samman trångtar.

www.books2ebooks.eu